

MAISTO PAPILDŲ ŽENKLINIMO ATMINTINĖ

2019-10-28
Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnyba

Turinys

1.	ĮVADAS	3
2.	TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS MAISTO PAPILDŲ ŽENKLINIMĄ	3
3.	SAŽININGOS INFORMACIJOS PATEIKIMAS	4
4.	PRIVALOMA INFORMACIJA APIE MAISTO PAPILDUS IR JOS PATEIKIMAS	4
4.1.	Privalomų duomenų pateikimas.....	4
4.2.	Privalomų nurodyti duomenų sąrašas	5
4.2.1.	Maisto produkto pavadinimas.....	5
4.2.2.	Maisto papildų sudedamųjų dalių sąrašas.....	5
4.2.3.	Alergijas arba netoleravimą sukeliančios medžiagos	10
4.2.4.	Sudedamųjų dalių kiekis.....	11
4.2.4.	Tam tikrų sudedamųjų dalių ar jų kategorijų kiekio nurodymas	11
4.2.4.1.	Maistinių ar kitų medžiagų, turinčių mitybinį arba fiziologinį poveikį, kiekių nurodymas	12
4.2.5.	Maisto papildų grynasis kiekis	13
4.2.6.	Minimalus tinkamumo vartoti terminas.....	14
4.2.7.	Visos specialiosios laikymo ir vartojimo sąlygos	14
4.2.8.	Maisto tvarkymo subjekto pavadinimas ir adresas	14
4.2.9.	Kilmės šalis ar kilmės vieta	15
4.3.	Maisto papildų ženklime privalomos pateikti frazės	15
4.3.1.	Būtinoms frazėms maisto papildų ženklime	15
4.3.2.	Frazės, pateikiamos maisto papildų ženklime esant tam tikroms sąlygoms	16
4.4.	Su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimas maisto papildų ženklime	18

1. ĮVADAS

Siekiant, supažindinti verslo subjektus, atsakingus už maisto papildų tiekimą rinkai bei, kad Lietuvos Respublikos rinkai būti tiekiami teisingai paženklininti maisto papildai, parengta Maisto papildų ženklavimo atmintinė. Pagrindiniai dokumentai, reglamentuojantys maisto papildų ženklavimą yra 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL 2011 L 304, p. 18) (toliau – **Reglamentas (ES) Nr. 1169/2011**) bei Lietuvos higienos norma HN 17:2016 „Maisto papildai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-432 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 17:2016 „Maisto papildai“ patvirtinimo“ (toliau – **HN 17:2016 „Maisto papildai“**).

2. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS MAISTO PAPILDŲ ŽENKLINIMĄ

Bendrieji	<ul style="list-style-type: none">• Reglamentas (ES) Nr. 1169/2011• HN 119:2014 „Maisto produktų ženklavimas“• Kiti teisės aktai
Specialieji (Europos Sąjungos)	<ul style="list-style-type: none">• Reglamentas (EB) Nr. 1333/2008• Reglamentas (ES) Nr. 231/2012• Direktyva 2002/46/EB• Kiti teisės aktai
Specialieji (Lietuvos Respublikos)	<ul style="list-style-type: none">• HN 17:2016 „Maisto papildai“

Ženklavimas – su maisto papildu susiję žodžiai, duomenys, prekės ženklai, registruotasis prekės pavadinimas, vaizduojamoji medžiaga arba simbolis, pateikti ant pakuotės, dokumente, informaciniame lapelyje, etiketėje, žiede ar lankelyje, pridedamuose prie tokio maisto papildų.

3. SAŽININGOS INFORMACIJOS PATEIKIMAS

Informacija apie maisto papildą neturi klaidinti, visų pirma:

- dėl maisto papildo ypatybių, ypač jo pobūdžio, tapatumo, savybių, sudėties, kiekio, tinkamumo vartoti termino, kilmės šalies ar kilmės vietos, gamybos ar ruošimo būdo;
- **priskiriant** maisto papildui poveikį arba savybių, **kurių jis iš tikrųjų neturi**;
- **darant užuominą apie ypatingas** maisto papildo **savybes**, nors jos iš tikrųjų yra būdingos visiems tokiems panašiams maisto papildams, ypač specialiai atkreipiant dėmesį į tam tikrų sudedamųjų dalių ir (arba) maistinių medžiagų buvimą ar nebuvimą;
 - naudojantis išvaizda, aprašomąja arba vaizdine medžiaga **darant užuominą**, kad maisto papildo sudėtyje yra tam tikra **sudedamoji dalis**, nors iš tikrųjų tame maisto papilde sudedamoji dalis yra pakeista kitu komponentu ar kita sudedamąja dalimi.

Informacija apie maisto papildą turi būti tiksli, aiški ir vartotojui lengvai suprantama.

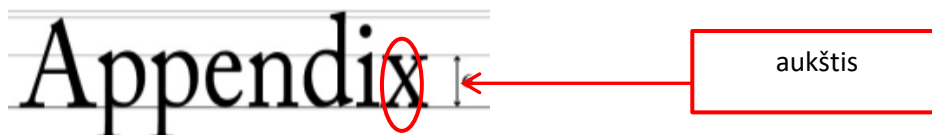
4. PRIVALOMA INFORMACIJA APIE MAISTO PAPILDUS IR JOS PATEIKIMAS

Privaloma informacija apie maisto papildus turi būti gerai matoma ir lengvai įskaitoma. Privaloma informacija negali būti paslėpta, pateikta neryškiu šriftu, užgožta arba uždengta kitais įrašais ar piešiniais arba kita įterpta medžiaga.

4.1. Privalomų duomenų pateikimas

Privalomi duomenys turi būti:

- lengvai prieinami;
- pateikti lietuvių kalba;
- pateikiami ant pakuotės ar prie jos pritvirtintoje etiketėje, o duomenys ant pakuotės ar etiketėje turi būti spausdinami taip, kad būtų užtikrintas **aiškus jų įskaitomumas** šriftu, kurio rašmenų **x aukštis yra lygus 1,2 mm arba didesnis**;

- pakuočių arba taros, kurių didžiausias paviršiaus plotas yra **mažesnis nei 80 cm²**, atveju nurodytas šrifto dydžio **x aukštis yra lygus 0,9 mm arba didesnis**.

4.2. Privalomų nurodyti duomenų sąrašas

Ženklinant maisto papildus, **privaloma nurodyti tokius duomenis:**

- maisto produkto pavadinimą;
- maisto papildu sudedamųjų dalių sąrašą;
- alergijas arba netoleravimą sukeliančias medžiagas;
- tam tikrų sudedamųjų dalių ar jų kategorijų kieki;
- maisto papildu grynąjį kiekį;
- minimalų tinkamumo vartoti terminą;
- visas specialiąsias laikymo ir vartojimo sąlygas;
- maisto tvarkymo subjekto pavadinimą ir adresą;
- kilmės šalį ar kilmės vietą, jei nepateikus tokių duomenų vartotojas būtų klaidinamas dėl tikrosios maisto papildu kilmės šalies ar kilmės vietos.

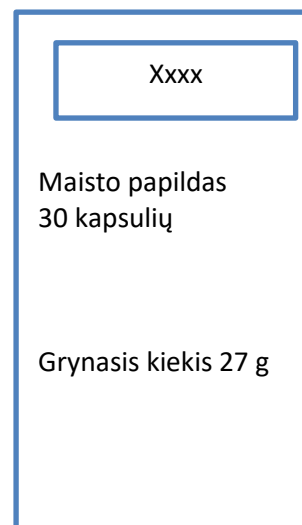
4.2.1. Maisto produkto pavadinimas

Maisto produkto pavadinimas „**Xxxx**“ + „**MAISTO PAPILDAS**“

- aiškiai matomas
- lengvai suprantamas
- neklaidinantis

Tame pačiame regėjimo lauke nurodomas:

- grynasis kiekis
- privalomos frazės (jei reikia)

4.2.2. Maisto papildu sudedamųjų dalių sąrašas

Prieš sudedamųjų dalių sąrašą rašoma antraštė arba tinkamas pavadinimas, sudaryti iš žodžių „**sudedamosios dalys**“ arba kuriame yra žodžiai „**sudedamosios dalys**“.

Į sąrašą įtraukiamos visos maisto produkto sudedamosios dalys pagal svorį mažėjančia tvarka, nustatytą tada, kai jos buvo naudojamos maisto produktui gaminti.

Sudedamųjų dalių pavadinimai turi būti nurodyti pagal teisės aktų reikalavimus.

Vitaminai ir mineralinės medžiagos

Sudedamųjų dalių sąrašė yra nurodomi vitaminų ir mineralinių medžiagų formų pavadinimai.

Maisto papildų gamybai gali būti naudojami vitaminai ir mineralinės medžiagos, nurodytos **Direktyvoje 2002/46/EB (žiūrėti žemiau)**:

kalcio acetatas kalcio L-askorbatas kalcio bisglicinatas kalcio karbonatas kalcio chloridas kalcio citrato malatas citrinų rūgšties kalcio druskos kalcio gliukonatas kalcio glicerofosfatas kalcio laktatas kalcio piruvatas ortofosforo rūgšties kalcio druskos kalcio sukcinatas kalcio hidroksidokalcio L-lizinas kalcio malatas kalcio oksidas kalcio L-pidolatas kalcio L-treonatas kalcio sulfatas kalcio fosforilo oligosacharidai magnio acetatas magnio L-askorbatas magnio bisglicinatas magnio karbonatas magnio chloridas citrinų rūgšties magnio druskos magnio gliukonatas magnio glicerofosfatas ortofosforo rūgšties magnio druskos magnio laktatas magnio L-lizinas	magnio hidroksidas magnio malatas magnio oksidas magnio acetatas magnio L-askorbatas magnio bisglicinatas magnio karbonatas magnio chloridas citrinų rūgšties magnio druskos magnio gliukonatas magnio glicerofosfatas ortofosforo rūgšties magnio druskos magnio laktatas magnio L-lizinas magnio hidroksidas magnio malatas magnio oksidas magnio L-pidolatas magnio kalio citratas magnio piruvatas magnio sukcinatas magnio sulfatas magnio tauratas magnio acetiltauratas geležies karbonatas geležies citratas geležies amonio citratas geležies gliukonatas geležies fumaratas natrio geležies difosfatas geležies laktatas geležies sulfatas geležies difosfatas (geležies pirofosfatas) geležies sacharatas	elementinė geležis (karbonilas + elektrolitas + redukuotasis vandenilis) geležies bisglicinatas geležies L-pidolatas geležies fosfatas geležies (II) amonio fosfatas geležies (III) natrio (etilendinitrilo)tetraacetatas (EDTA) geležies (II) tauratas vario karbonatas vario citratas vario gliukonatas vario sulfatas vario L-aspartatas vario bisglicinatas vario ir lizino kompleksas vario (II) oksidas natrio jodidas natrio jodatas kalio jodidas kalio jodatas cinko acetatas cinko L-askorbatas cinko L-aspartatas cinko bisglicinatas cinko chloridas cinko citratas cinko gliukonatas cinko laktatas cinko L-lizinas cinko malatas cinko mono-L-metionino sulfatas cinko oksidas cinko karbonatas cinko L-pidolatas	natrio selenatas natrio vandenilio selenitas natrio selenitas chromo (III) chloridas chromu papildytos mielės chromo (III) laktato trihidratas chromo nitratas chromo pikolinatas chromo (III) sulfatas amonio molibdatos (molibdenas (VI)) kalio molibdatos (molibdenas (VI)) natrio molibdatos (molibdenas (VI))
---	---	---	---

VITAMINAS A <ul style="list-style-type: none"> retinolis retinilo acetatas retinilo palmitatas beta-karotenas 	PANTOTENO RŪGŠTIS <ul style="list-style-type: none"> kalcio D-pantotenatas natrio D-pantotenatas Deksapantenolis pantetinas 	NIACINAS <ul style="list-style-type: none"> nikotino rūgštis nikotinamidas inozitolio heksanikotinas (inozitolio heksaniacinatas)
VITAMINAS D <ul style="list-style-type: none"> cholecalciferolis ergocalciferolis 	VITAMINAS B6 <ul style="list-style-type: none"> piridoksino hydrochloridas piridoksin-5'-fosfatas piridoksal-5'-fosfatas 	FOLIATAS <ul style="list-style-type: none"> pteroilmonoglutamo rūgštis kalcio-L-metilfoliatas (6S)-5-metiltetrahydrofolinė rūgštis, gliukozamino druska

VITAMINAS E <ul style="list-style-type: none"> • D-alfa-tokoferolis • DL-alfa-tokoferolis • D-alfa-tokoferilacetatas • DL-alfa-tokoferilacetatas • D-alfa-tokoferilo rūgšties sukcinatas • tokoferolių mišiniai • tokotrienolis, tokoferolis 	VITAMINAS C <ul style="list-style-type: none"> • L-askorbo rūgštis • natrio L-askorbatas • kalcio L-askorbatas (1) • kalio L-askorbatas • L-askorbil-6-palmitatas • magnio L-askorbatas • cinko L-askorbatas 	VITAMINAS B1 <ul style="list-style-type: none"> • tiamino hidrochloridas • tiamino mononitratas • tiamino monofosfato chloridas • tiamino pirofosfato chloridas
VITAMINAS K <ul style="list-style-type: none"> • filochinonas (fitomenadionas) • menachinonas 	VITAMINAS B12 <ul style="list-style-type: none"> • cianokobalaminas • hidroksokobalaminas • 5'-deoksiadenozilkobalaminas • metilkobalaminas 	BIOTINAS <ul style="list-style-type: none"> • D-biotinas
VITAMINAS B2 <ul style="list-style-type: none"> • riboflavinas • natrio riboflavin-5'-fosfatas 		

Ženklavimo pavyzdys

Sudedamosios dalys: retinilo acetatas, riboflavinas, **magnio citratas**, stabilizatorius hidroksipropilmetilceliuliozė

netinkamas sudedamosios dalies ženklavimas

Turi būti nurodoma taip: citrinų rūgšties magnio druskos arba citrinų rūgšties magnio druskos (magnio citratas).

Augalinės medžiagos

Maisto papildų gamybai galima naudoti tik leidžiamas naudoti maisto papildų gamyboje augalines medžiagas.

Maisto papildų, importuojamų iš trečiųjų šalių ir gaminamų Lietuvoje, sudėtyje negali būti augalinių medžiagų, kurios yra įtrauktos į HN 17:2016 „Maisto papildai“ priedą.

Ženklinant sudedamųjų dalių augalines medžiagas, turi būti nurodytas:

- tikslus augalo pavadinimas lietuvių kalba;
- augalo dalis, kuri buvo naudota maisto papildui gaminti, pvz., vaisius, šaknys ir kt.;
- forma, kuri buvo naudota maisto papildui gaminti, pvz., ekstraktas, milteliai ir kt.

Maisto papildų vertinimo metu gali būti prašoma pateikti sudėtyje esančio augalo pavadinimą lotynų kalba.

Tikslūs augalų pavadinimus / vertimus iš kitų kalbų galima rasti Lietuvos Respublikos terminų banke <http://www.lrs.lt/pls/tb/tb.search>.

Maisto priedai

Maisto papildų gamyboje gali būti naudojami tik tie maisto priedai, kurie yra nurodyti Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 dėl maisto priedų II priede.

Maisto priedai – tai medžiagos, kurios paprastai nėra vartojamos kaip atskiras maisto produktas, bet yra tikslingai dedamos į maisto produktus šiame reglamente apibūdintu technologiniu tikslu (pvz., konservuoti maistą, suteikti spalvą, padidinti tūrį).

Sudedamųjų dalių sąrašė maisto priedai nurodomi pateikiant maisto priedų funkcinės grupės (kategorijos) pavadinimą, o po jo nurodomas maisto priedų specifinis pavadinimas arba E numeris (jei tinkama).

Ženklavimo pavyzdys

Sudedamosios dalys: retinilo acetatas, lipnumą reguliuojanti medžiaga riebalų rūgščių magnio druskos

arba

Sudedamosios dalys: retinilo acetatas, lipnumą reguliuojanti medžiaga E 470b

Maisto priedų funkcinių grupių pavadinimai

(Reglamento (ES) 1169/2011 VII priedo C dalis)

Rūgštis	Putojimą sukelianti medžiaga
Rūgštingumą reguliuojanti medžiaga	Stingdiklis
Lipnumą reguliuojanti medžiaga	Glajinė medžiaga
Medžiaga nuo putojimo	Drėgmę išlaikanti medžiaga
Antioksidantas	Modifikuotas krakmolos (2)
Užpildas	Konservantas
Dažiklis	Suslėgtosios dujos
Emulsiklis	Tešlos kildymo medžiaga
Emulsinimo druskos (1)	Atskyriklis
Kietiklis	Stabilizatorius
Aromato ir skonio stipriklis	Saldiklis
Miltų apdorojimo medžiaga	Tirštiklis

(2) Specifini pavadinima arba E numeris nurodyti nebūtina.

Maisto papildams (**suaugusiems ir vaikams nuo 3 metų**) gaminti gali būti naudojami maisto priedai, nurodyti Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies **17 kategorijoje** „Maisto papildai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2002/46/EB, išskyrus maisto papildus kūdikiams ir mažiems vaikams“.

Maisto papildams (**vaikams iki 3 metų**) gaminti gali būti naudojami maisto priedai, nurodyti Reglamento (EB) Nr. 1333/2008 II priedo E dalies **13.1.4 kategorijoje** „Kitas maistas mažiems vaikams“.

Taip pat svarbu žinoti, kad maisto papildų sudėtyje esančių maisto priedų kiekiai negali viršyti kiekių, nurodytų Reglamente (EB) Nr. 1333/2008.

Kvapiosios medžiagos

Pagrindinis dokumentas, reglamentuojantis kvapiąsias medžiagas maisto papilduose, yra 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1334/2008 dėl kvapiųjų medžiagų ir aromatinių savybių turinčių tam tikrų maisto ingredientų naudojimo maisto produktuose ir ant jų ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1601/91, reglamentus (EB) Nr. 2232/96 ir (EB) Nr. 110/2008 bei Direktyvą 2000/13/EB (OJ L 354, 31.12.2008, p. 34–50).

Maisto papildų sudedamųjų dalių sąrašė kvapiosios medžiagos nurodomos vienu iš šių terminų:

- ✓ kvapioji medžiaga (kvapiosios medžiagos)
arba
- ✓ konkretesnis kvapiosios medžiagos pavadinimas (pvz., apelsinų kvapioji medžiaga / aviečių aromato kvapioji medžiaga)

Sudėtinės sudedamosios dalys

Sudėtinės sudedamosios dalys įtraukiamos į sudedamųjų dalių sąrašą jų pačių pavadinimu (jei leidžia teisės aktai), o po šio pavadinimo turi būti nurodytas sudedamųjų dalių sąrašas.

Ženklavimo pavyzdys

Sudedamosios dalys: amino rūgščių kompleksas (lizinas, triptofanas, leucinas), vitamino D3 kompleksas (cholekalCIFerolis, kokosų aliejus, antioksidantas alfa tokoferolis).

4.2.3. Alergijas arba netoleravimą sukeliančios medžiagos

Ženklinant maisto papildus turi būti nurodomos visos alergijas ar netoleravimą sukeliančios medžiagos, kurios buvo naudojamos maisto papildų gamyboje ir kurios išlieka galutiniame produkte, nors ir pakitusiu pavidalu.

Alergijas ar netoleravimą sukeliančios medžiagos

(Reglamento (ES) 1169/2011 II priedas)

1. Glitimo turintys javai (t. y. kviečiai, rugiai, miežiai, avižos, spelta, kamutas arba jų sukryžmintos atmainos) ir jų produktai, išskyrus:

- a) kviečių pagrindu pagamintus gliukozės sirupus, turinčius dekstrozės;
- b) kviečių pagrindu pagamintus maltodekstrinus;
- c) miežių pagrindu pagamintus gliukozės sirupus;
- d) javus, naudojamus alkoholio distiliatų, įskaitant žemės ūkio kilmės etilo alkoholi, gamybai;

2. vėžiagyviai ir jų produktai;

3. kiaušiniai ir jų produktai;

4. žuvis ir jų produktai, išskyrus:

- a) žuvies želatiną, naudojamą kaip vitaminų ar karotinoidų pagalbinę medžiagą;
- b) žuvies želatiną ar žuvų klijus, naudojamus alaus ir vyno skaidrinimui;

5. žemės riešutai ir jų produktai;

6. sojų pupelės ir jų produktai, išskyrus:

- a) rafinuotą sojų pupelių aliejų ir riebalus;
- b) natūralių tokoferolių mišinius (E306), natūralų d-alfa tokoferolį, natūralų d-alfa tokoferolacetatą, natūralų sojų pupelių d-alfa tokoferolio sukcinatą;
- c) iš sojų pupelių aliejaus gautus fitosterolius ir fitosterolio esterius;
- d) augalinių stanolių esterius, pagamintus iš sojų pupelių aliejaus sterolių;

7. pienas ir jo produktai (įskaitant laktozę), išskyrus:

- a) išrūgas, naudojamas alkoholio distiliatų, įskaitant žemės ūkio kilmės etilo alkoholi, gamybai;
- b) laktitolį;

8. riešutai, t. y. migdolai (*Amygdalus communis L.*), lazdyno riešutai (*Corylus avellana*), graikiniai riešutai (*Juglans regia*), anakardžiai (*Anakardium occidentale*), pekaninės karijos (*Carya illinoensis (Wangenh.) K. Koch*), brazilinės bertoletijos (*Bertholletia excelsa*), pistacijos (*Pistacia vera*), makadamijos ar Kvinslendo riešutai (*Macadamia ternifolia*) ir jų produktai, išskyrus riešutus, naudojamus alkoholio distiliatų, įskaitant žemės ūkio kilmės etilo alkoholi, gamybai;

9. salierai ir jų produktai;

10. garstyčios ir jų produktai;

11. sezamo sėklos ir jų produktai;

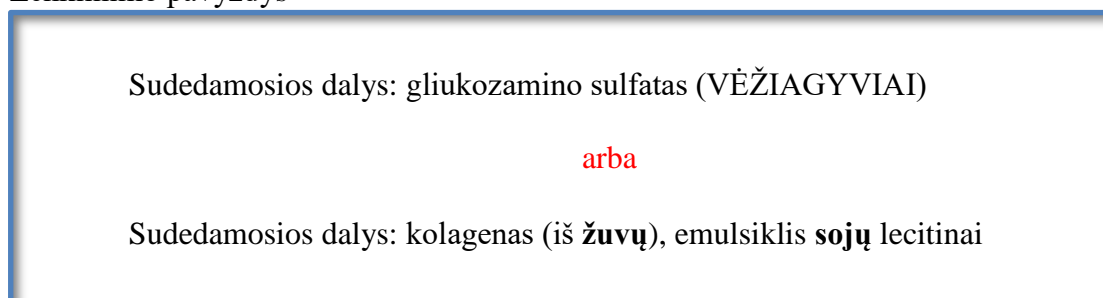
12. sieros dioksidas ir sulfitai, kurių koncentracija didesnė kaip 10 mg/kg arba 10 mg/l, SO₂ skaičiuojant paruoštuose vartoti produktuose arba produktuose, pagamintuose pagal gamintojų nurodymus;

- 13. **lubinai** ir jų produktai;
- 14. **moliuskai** ir jų produktai.

Sudedamųjų dalių sąrašė **alergijas ar netoleravimą sukeliančios medžiagos arba produkto pavadinimas:**

- turi būti pabrėžiamas pateikiant jį taip, kad jis **aiškiai išsiskirtų** iš kitų sąrašo sudedamųjų dalių, pvz., pasirenkant tam tikrą šriftą, stilių arba fono spalvą; nurodomas sudedamųjų medžiagų sąrašė, kartu aiškiai pateikiant nuorodą į Reglamento (ES) 1169/2011 II priede pateiktą sąrašą įtrauktos medžiagos arba produkto pavadinimą.

Ženklavimo pavyzdys

4.2.4. Tam tikrų sudedamųjų dalių ar jų kategorijų kiekio nurodymas

Atskiros sudedamosios dalies arba tam tikros kategorijos sudedamųjų dalių, naudotų maisto produktui gaminti ar ruošti, kiekis nurodomas, kai sudedamoji dalis arba atitinkamų sudedamųjų dalių kategorija:

- a) nurodyta maisto produkto pavadinime arba paprastai vartotojams asocijuojasi su tuo maisto produktu;
- b) ženklinant išskiriama žodžiais, piešiniais ar grafinais ženklais.

Sudedamosios dalies arba sudedamųjų dalių kategorijos kiekis nurodomas:

- a) išreiškiant procentiniu dydžiu, atitinkančiu sudedamosios dalies arba sudedamųjų dalių kiekį jos (jų) naudojimo metu; ir
- b) maisto papildų pavadinime arba iš karto po jo arba sudedamųjų dalių sąrašė.

Ženklinio pavyzdys

Sudedamosios dalys: nerafinuotas saulėgrąžų aliejus, dygliuotųjų šaltalankių (*Hippophae rhamnoides*) uogų aliejus (45%).

Vartojimas: vartoti po 1 arbatinį šaukštelį (5 ml) per dieną.

Vartoti 30 min. prieš valgi.

	1 arbat. šaukštelyje (5 ml)	
		*RMV%
Dygliuotųjų šaltalankių uogų aliejus	2.3 mg	90%
Vitaminas A (iš dygliuotųjų šaltalankių uogų aliejaus)	1000 µg	125%

*RMV – referencinė maistinė vertė

4.2.4.1. Maistinių ar kitų medžiagų, turinčių mitybinį arba fiziologinį poveikį, kiekių nurodymas

Vadovaujantis HN 17:2016 „Maisto papildai“ 19 punktu, maisto papildų ženklime nurodomi maistinių ar kitų medžiagų, turinčių mitybinį arba fiziologinį poveikį, **kiekiai**, esantys **siūlomame suvartoti per parą maisto papildų kiekyje**.

Nurodant siūlomame suvartoti per parą maisto papildų kiekyje vitaminų ir mineralinių medžiagų, kurių yra nustatytos referencinės maistinės vertės (RMV), kiekius, taip **pat privaloma** nurodyti, kokį referencinės maistinės vertės procentą nurodyti kieki sudaro.

Maistinių ar kitų medžiagų, turinčių mitybinį arba fiziologinį poveikį, **kiekis** ženklint yra nurodomas **skaičiais**.

Ženklinio pavyzdys

Vartojimas: vartoti 1 kapsulę per dieną. Vartoti prieš valgi.

	1 kapsulėje	
		*RMV %
Kalcis	720 mg	90 %
Vitaminas A	1000 µg	125 %
Vitaminas D	5 µg	100 %

*RMV – referencinė maistinė vertė

Vitaminų ir mineralinių medžiagų referencinės maistinės vertės
(Reglamento (ES) 1169/2011 XIII priedas)

Vitaminas A (µg)	800	Chloridas (mg)	800
Vitaminas D (µg)	5	Kalcis (mg)	800
Vitaminas E (mg)	12	Fosforas (mg)	700
Vitaminas K (µg)	75	Magnis (mg)	375
Vitaminas C (mg)	80	Geležis (mg)	14
Tiaminas (mg)	1,1	Cinkas (mg)	10
Riboflavinis (mg)	1,4	Varis (mg)	1
Niacinas (mg)	16	Manganas (mg)	2
Vitaminas B6 (mg)	1,4	Fluoridas (mg)	3,5
Folio rūgštis (µg)	200	Selenas (µg)	55
Vitaminas B12 (µg)	2,5	Chromas (µg)	40
Biotinas (µg)	50	Molibdenas (µg)	50
Pantoteno rūgštis (mg)	6	Jodas (µg)	150
Kalis (mg)	2 000		

Referencinės maistinės vertės skaičiavimas

Pvz., vitamino E siūlomas per parą suvartojimo kiekis – 4 mg

RMV – ?

12 mg – 100 %

4 mg – x

X = 33 % RMV

4.2.5. Maisto papildų grynasis kiekis

Maisto papildo ženklime grynasis kiekis nurodomas litrais, centilitrais, mililitrais, kilogramais arba gramais, atitinkamai:

a) skysti produktai – tūrio vienetais (litrais, centilitrais, mililitrais);

b) kiti produktai – masės vienetais (kilogramais, gramais, miligramais).

Grynasis kiekis nurodomas tame pačiame regėjimo lauke kaip ir maisto papildo pavadinimas.

4.2.6. Minimalus tinkamumo vartoti terminas

Minimalus tinkamumo vartoti terminas nurodomas taip:

prieš datą rašomi tokie žodžiai:

„**Geriausias iki ...**“, kai datoje nurodoma diena,

Geriausias iki 10-12-2019

„**Geriausias iki ... (data)**“ pabaigos – kitais atvejais;

Geriausias iki 12-2019 pabaigos

Data nurodoma neužkoduota forma šia tvarka: diena, mėnuo ir, jei taikoma, metai.

Gali būti pateikta nuoroda į tai, kurioje etiketės vietoje yra minimalus tinkamumo vartoti terminas.

4.2.7. Visos specialiosios laikymo ir vartojimo sąlygos

Maisto papildų ženklime nurodomas maisto papildų kiekis, kurį rekomenduojama suvartoti per parą. Taip pat nurodoma, kaip reikia vartoti maisto papildą, nurodomas jo paruošimo būdas (jei taikoma) ir pažymima, kokiais atvejais maisto papildą nerekomenduojama vartoti.

Siekiant užtikrinti saugų maisto produkto laikymą ir vartojimą atidarius pakuotę, prireikus nurodomos laikymo sąlygos ir (arba) vartojimo laikotarpis.

Ženklimo pavyzdys

Vartojimas: gerti po 1 tabletę 2 kartus per dieną prieš valgį. Nevartoti esant nėštumui.

arba

Vartojimas: 1 pakelio (3 g) turinį sumaišyti su 200 ml vandens. Gerti po valgio. Nevartoti sergant inkstų ligomis.

4.2.8. Maisto tvarkymo subjekto pavadinimas ir adresas

Ženklint maisto papildus pateikiamas maisto tvarkymo subjekto (gamintojo, platintojo, pakuotojo), kuris yra atsakingas už informacijos apie maisto papildą teikimą ir kurio pavarde ar įmonės pavadinimu prekiaujama maisto papildu, pavadinimas ar įmonės pavadinimas ir adresas.

Jei maisto tvarkymo subjektas nėra įsisteigęs Europos Sąjungoje, ženklime turi būti nurodytas Europos Sąjungoje įsisteigusio importuotojo pavadinimas ir adresas.

Maisto papildo ženklime *papildomai* gali būti nurodytas maisto tvarkymo subjekto interneto svetainės ar elektroninio pašto adresas, telefonas.

Ženklinio pavyzdys

Pagaminta UAB „Xxxx“, adresas: Kaunas, Lietuva, užsakymu Bulgarijoje.

Platintojas UAB „Xxxx“, adresas: Vilnius, Lietuva, el. pašto adresas.

Gamintojas „Xxxx“, adresas: Ryga, Latvija.

4.2.9. Kilmės šalis ar kilmės vieta

Kilmės šalį ar kilmės vietą nurodyti privaloma, jei **nepateikus tokių duomenų vartotojas būtų klaidinamas** dėl tikrosios maisto papildo kilmės šalies ar kilmės vietos, ypač tuo atveju, jeigu visa su maisto produktu pateikta informacija arba etiketė leistų daryti prielaidą, kad šio maisto papildo kilmės šalis ar kilmės vieta yra kita.

4.3. Maisto papildų ženklime privalomos pateikti frazės

Ženklinant maisto papildus be privalomos informacijos turi būti pateikiamos ir kitos privalomos frazės, kurios pateikiamos ženklinant kiekvieną maisto papildą arba esant tam tikroms sąlygoms.

4.3.1. Būtinios frazės maisto papildų ženklime

- Maisto papildas
- Neviršyti nustatytos rekomenduojamos dozės
- Maisto papildas neturėtų būti vartojamas kaip maisto pakaitalas
- Laikyti vaikams nepasiekiamoje vietoje

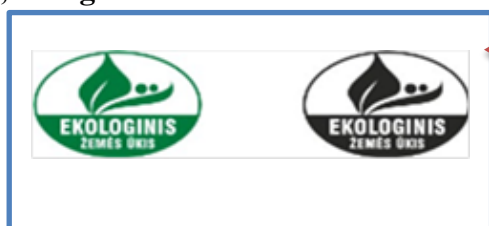
4.3.2. Frazės, pateikiamos maisto papildų ženklime esant tam tikroms sąlygoms

SĄLYGOS	FRAZĖ
Sudėtyje yra saldiklio ar saldiklių, leistinių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008	Teiginys „su saldikliu (-iais)“ turi būti pateiktas prie maisto papildų pavadinimo
Sudėtyje yra tiek cukraus arba cukrų, tiek saldiklio arba saldiklių, leistinių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008	Teiginys „su cukrumi (-ais) ir saldikliu (-iais)“ turi būti pateiktas prie maisto produkto pavadinimo
Sudėtyje yra aspartamo / aspartamo-acesulfamo druskos, leistinių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008	„sudėtyje yra aspartamo (fenilalanino šaltinis)“ nurodoma etiketėje, kai aspartamas / aspartamo-acesulfamo druska nurodomi sudedamųjų dalių, kurios surašytos tik įvardijant jų E numerį, sąraše. „sudėtyje yra fenilalanino šaltinis“ nurodoma etiketėje, kai aspartamas / aspartamo-acesulfamo druska nurodomi sudedamųjų dalių, kurios surašytos nurodant jų konkretų pavadinimą, sąraše
Sudėtyje yra daugiau nei 10 % poliolių priedų, leistinių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008	„vartojant dideliais kiekiais gali sukelti viduriavimą“
Sudėtyje yra fiziologiniu tikslu įdėto kofeino	Teiginys „Sudėtyje yra kofeino. Nerekomenduojama vaikams ir nėščioms moterims“ nurodomas tame pačiame regėjimo lauke kaip ir maisto produkto pavadinimas; po užrašo skliausteliuose kofeino kiekis nurodomas kiekiui, kurį rekomenduojama suvartoti per parą
Sudėtyje yra fitosterolių, fitosterolio esterių, fitostanolių arba fitostanolio esterių	1. Teiginys „įdėta augalų sterolių“ arba „įdėta augalų stanolių“ pateikiamas tame pačiame regėjimo lauke kaip ir maisto produkto pavadinimas; 2. įdėtų fitosterolių, fitosterolio esterių, fitostanolių arba fitostanolio esterių kiekis (išreikštas % arba g kaip laisvieji augalų steroliai ir (arba) augalų stanoliai 100 g arba 100 ml maisto produkto) nurodomas sudedamųjų dalių sąraše; 3. teiginys, kad produktas neskiriamas žmonėms, kuriems nereikia kontroliuoti

	<p>cholesterolio kiekio kraujyje;</p> <p>4. teiginys, kad pacientai, vartojantys cholesterolį mažinančius vaistus, produktą gali vartoti tik prižiūrimi gydytojo;</p> <p>5. aiškiai matomas teiginys, kad maisto produktas gali netikti nėščių ir krūtimi maitinančių moterų ir mažesnių kaip 5 metų vaikų mitybai;</p> <p>6. patarimas, kad maisto produktas turi būti subalansuotas ir įvairios mitybos dalis, o siekiant palaikyti karotinoidų kiekį reikia dažnai valgyti vaisius ir daržoves;</p> <p>7. tame pačiame regėjimo lauke, kaip ir teiginys, kurį reikia pateikti pagal 3 punktą, teiginys, kad per parą negalima vartoti daugiau kaip 3 g įdėtų augalų sterolių ir (arba) augalų stanolių;</p> <p>8. atitinkamo maisto produkto arba maisto sudedamosios dalies porcijos apibrėžtis (pageidautina g arba ml), nurodant kiekvienoje esančio augalų sterolio ir (arba) augalų stanolio kiekį</p>
Maisto papildų, kurių vartojimo trukmė pratęsta, jiems pakuoti naudojant dujas, leistinas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1333/2008	„supakuotas naudojant apsaugines dujas“
Kai sudėtyje yra: Oranžinis geltonasis (E 110) Chinolino geltonasis (E 104) Karmoisinas (E 122) Raudonasis dažiklis (Allura Red) (E 129) Tartrazinas (E 102) Raudonasis ponso dažiklis 4R (E 124)	„dažiklio (-ių) pavadinimas arba E numeris“: gali neigiamai paveikti vaikų aktyvumą ir dėmesį
Kai ženklime nurodomas sveikatingumo teiginys	Teiginys „Svarbu įvairi ir subalansuota mityba bei sveikas gyvenimo būdas“

4.4. Su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimas maisto papildų ženklime

Terminai „ekologiškas“, „organic“, „eko“, „bio“ ir kiti su ekologinės gamybos metodu susiję terminai gali būti vartojami maisto papildų ženklime, jei maisto papildas atitinka 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinančiame Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OJ L 189, 20.7.2007, p. 1–23) nustatytus reikalavimus. Ekologiški maisto papildai privalo būti **sertifikuoti VŠĮ „Ekoagros“**.

Nacionaliniu ekologiškų produktų ženklu

maisto papildus turi ženklinti tie maisto tvarkymo subjektai, kurie tiekia maisto papildus Lietuvos rinkai.

Pažymėtina, kad tiekiant maisto papildus kitų šalių rinkai, nacionalinis ekologiškų produktų ženklas nėra privalomas.

Ekologiškos produkcijos gamintojas arba tiekėjas, siekiantis tiekti Lietuvos rinkai kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pagamintus ekologiškus produktus, paženklintus ekologišku produktų ženklu, turi kreiptis į VŠĮ „Ekoagros“ dėl etiketės suderinimo.

Ekologiškų maisto papildų ženklime turi būti pateikta žemiau nurodyta informacija:

(Bendrijos ekologinės gamybos logotipas)

- kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos kodas;
- „ES žemės ūkis“, kai žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos Europos Sąjungoje;
- „ne ES žemės ūkis“, kai žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos trečiojoje šalyje;
- „ES ir ne ES žemės ūkis“, kai vienos žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos Europos Sąjungoje, o kitos – trečiojoje šalyje.